

Konjunkturen

GÖTEBORGSREGIONEN, KVARTAL 1, 2013

BUSINESS REGION
GÖTEBORG

Göteborgsregionen lyfter Sveriges tillväxt

I slutet av förra året pekade mycket mot en kraftig försvagning av svensk ekonomi. Flera institut varnade för att varselvägen skulle leda till en svagare arbetsmarknad. Men flera av indikatorerna i vår rapport visar nu att Göteborgsregionen haft en mer positiv utveckling än övriga landet och därmed bidragit till att lyfta Sveriges tillväxt. Antalet sysselsatta har fort-

satt öka. Arbetslösheten har inte stigit som vi befارade och antalet varsel är fortfarande få i vår region. Mycket tyder alltså på att arbetsmarknaden kan förbättras svagt under året. Men vi befinner oss i början av en konjunkturuppgång och eftersom underliggande problem i den europeiska ekonomin kommer ta tid att lösa, är återhämtningen fortsatt känslig.

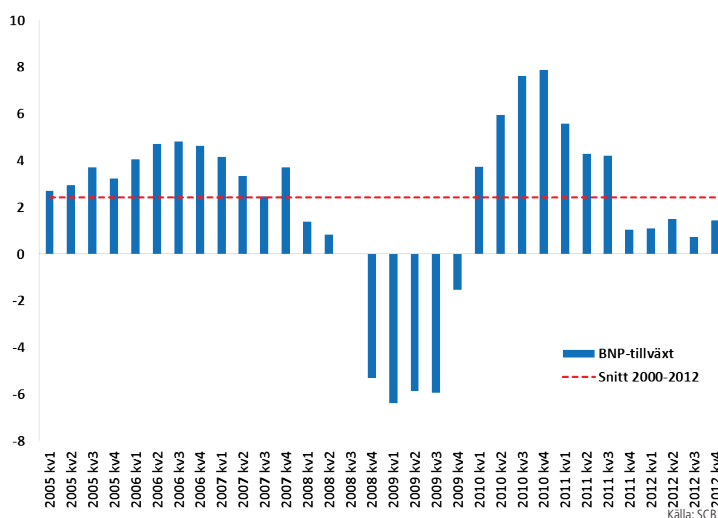
På vår hemsida www.businessregion.se kan du prenumerera på Konjunkturen, ladda ner alla diagram och även ta del av den engelska rapporten.

Högre tillväxt än väntat

Fjärde kvartalet 2012 växte Sveriges BNP med 1,4 procent jämfört med samma period året innan. Det var en tillväxttakt som överträffade analytikernas förväntningar. Det var framförallt hushållskonsumtionen som bidrog positivt till utvecklingen, men även investeringar i maskiner, inventarier, övriga byggnader och anläggningar visade styrka. Dock var tillväxttakten för femte kvartalet i rad lägre än vad som har varit normalt under 2000-talet. För helåret 2012 stannade BNP-tillväxten vid 0,8 procent, vilket gör det till ett av de svagare åren under 2000-talet. Av EU:s medlemsstater var det bara ett par länder i Baltikum och Östeuropa som hade högre BNP-tillväxt än Sverige, vilket talar för att Sverige klarat sig relativt väl.

Flera ledande analytiker talade nu om att konjunkturen tycks ha bottnat. Det inköpschefsindex som Swedbank/Silf redovisar varje månad brukar vara en god indikator på vart konjunkturen är på väg och sedan i november har det ökat markant för såväl industrin som tjänstesektorn. I februari 2013 hade värdet i båda fallen passerat 50, vilket indikerar tillväxt i ekonomin. Konjunkturinstitutets barometerindikator visar en motsvarande utveckling. Framförallt var det företaget inom tillverkningsindustri och privata tjänster som noterade förbättringar jämfört med föregående månad, men för samtliga sektorer var stämningläget alltså något svagare än normalt. Den ökade optimismen fick Handelsbanken att i början av mars justera upp sin svenska BNP-prognos för 2013 från 1,4 procent till 2,0 procent.

Sveriges BNP-utveckling i procent t o m fjärde kvartalet 2012

Göteborgsregionens export vände nedåt under 2012

En annan indikator som tydligt vänt uppåt är den prognos som ett antal exportchefer gör om exportutvecklingen för de kommande tre månaderna. Svaren, som redovisas i Business Swedens Exportchefsindex, visar att nulägesbilden visserligen är ganska dystert, men att framtidsoptimismen inte har varit större sedan det andra kvartalet 2011. Värdet 50 passerades med råge, vilket innebär att det är fler som tror på en förstärkning än en försvagning. Det är Asien och Nordamerika som förväntas leda utvecklingen och för Västeuropas del ser försämringen ut att ha upphört. De positiva tongångarna kring exporten kommer trots att den svenska kronan nu nästan är lika stark som innan den släpptes fri i november 1992.

Men som helhet blev 2012 ett år med vikande export, inte minst för Göteborgsregionens företag. Medan värdet av Sveriges varuexport sjönk med fyra procent, blev nedgången för Göteborgsregionen tio procent. Nedgången förklaras av ett svagt år för fordonsexporten, som står för ungefär hälften av all varuexport. Medan exporten till Frankrike, Danmark, Ryssland och Tyskland minskade tydligt, höll den uppe väl mot Norge, USA och Kina. Totalt uppgick Göteborgsregionens varuexport till 148 miljarder kronor under 2012. På längre sikt ser vi att Norge, Tyskland, Kina och Ryssland blivit allt viktigare marknader.

Export från Göteborgsregionen 2012

Placering	Land	Exportvärde i miljoner kronor
1	Belgien*	20 282
2	Norge	12 764
3	Tyskland	12 569
4	USA	12 099
5	Storbritannien	8 219
6	Kina	6 333
7	Ryssland	5 757
8	Finland	5 749
9	Frankrike	5 477
10	Danmark	5 323
Totalt		147 617

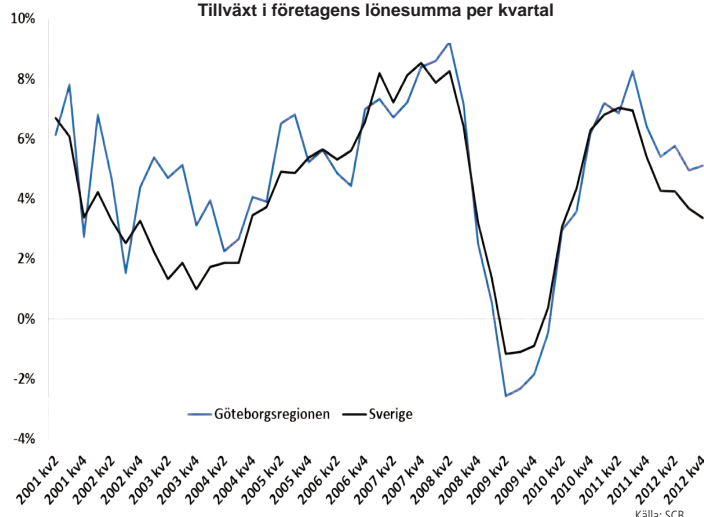
* Belgiens höga placering förklaras till stor del av att Volvo har tillverkning i Gent. Källa: SCB

Företagen växer snabbare än i landet

Företagens lönesumma steg i Göteborgsregionen under det fjärde kvartalet 2012 med 5,1 procent jämfört med samma tid året före. Motsvarande ökning för Sverige blev 3,4 procent. Det innebär att Göteborgsregionen stod för 17 procent av Sveriges tillväxt i lönesumma inom den privata sektorn. För helåret 2012 växte företagens lönesumma med 5,3 procent i Göteborgsregionen och 3,9 procent i riket. Uppgången har varit jämnt fördelad mellan industriföretag, tjänsteföretag och kategorin övrigt, som företrädesvis innehåller företag inom byggsektorn. Det är nu sex kvartal i rad med en betydligt högre tillväxttakt i Göteborgsregionen än i landet, vilket visar på en stark utveckling för regionens företag.

Konkurserna i Göteborgsregionen ligger på normala nivåer. Under perioden november 2012 till januari 2013 har i genomsnitt 66 konkurser per månad registrerats, vilket är samma nivå som året innan. För Sveriges del har det däremot skett en viss ökning av konkurserna. Ser vi istället på antalet anställda som berörts av konkurs, handlar det för både Göteborgsregionens och Sveriges del om ett marginellt högre värde än vad som har varit normalt under de senaste åren.

Tillväxt i företagens lönesumma per kvartal

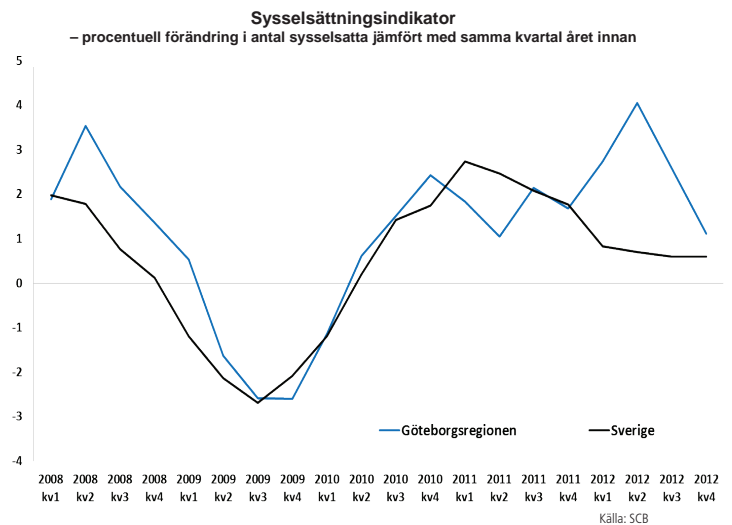

Sysselsättningen ökar i långsammare takt än tidigare

Sysselsättningen i Göteborgsregionen ökade med 1,1 procent under det fjärde kvartalet 2012. Det blev därmed elfte kvartalet i rad med sysselsättningsstillväxt, även om tillväxttakten var något svagare än de närmast föregående kvartalen. Alltjämt är ökningstakten högre än för Sverige. Det blir väldigt tydligt att det är i storstadsregionerna som sysselsättningen ökar – för Sverige exklusive storstadsregionerna har det två kvartal i rad skett en minskning av antalet sysselsatta.

Inledningen av 2013 har bjudit på flera goda nyheter för Göteborgsregionens arbetsmarknad. Volvo Lastvagnar meddelade i början av mars att de hyr in 250 personer via bemanningsföretag som en konsekvens av stigande ordergång. Så sent som i höstas tvingades motsvarande antal anställda sluta på grund av den kraftiga inbromsningen på marknaden. Geely Holding, som äger Volvo Personvagnar, väljer Göteborg för sitt nya europeiska forsknings- och utvecklingscenter, vilket innebär 200 nya jobb. Samtidigt rapporterades att den amerikanska kundtjänstkoncernen Sykes planerar att öppna ett nytt kontor på Lindholmen i april, vilket beräknas ge minst 200 nya arbetstillfällen.

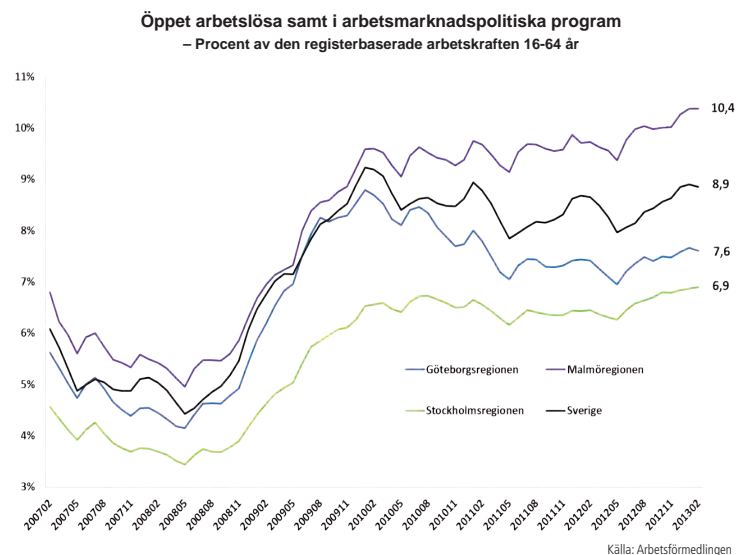
I den negativa vågskålen hamnar Volvo Personvagnars besked om att ett stort antal konsulter och tjänstemän ska sluta under året, som en konsekvens av att företaget ser över sina kostnader.

Arbetslösheten steg inte så mycket som befarat

När februari månads statistik presenterades, konstaterade Arbetsförmedlingen att läget på arbetsmarknaden nu såg mycket bättre ut än vad som var fallet några månader tidigare. Arbetslösheten i Göteborgsregionen sjönk från 7,7 procent i januari till 7,6 procent i februari 2013. På ett års sikt har arbetslösheten ökat med 0,2 procentenheter i Göteborgsregionen och Sverige, med 0,5 procentenheter i Stockholmsregionen och med 0,7 procentenheter i Malmöregionen. Vår bedömning är att den måttliga försämring av arbetsmarknaden som vi sett under det senaste året nu i allt väsentligt har avstannat.

Totalt var närmare 36 500 personer i Göteborgsregionen arbetslösa i februari 2013. Arbetslösheten fortsätter att i hög grad vara koncentrerad till ungdomar och utrikesfödda. Ungdomsarbetslösheten uppgick till 14,3 procent, en ökning med 0,7 procentenheter på ett års sikt. Arbetslösheten bland utrikesfödda var 18,5 procent, vilket är 0,5 procentenheter mer än samma tid året innan. I båda fallen ligger noteringarna för Göteborgsregionen ett par procentenheter lägre än för Sverige. Sykes nyetablering i regionen är en god nyhet för dessa grupper, då företaget har meddelat att man i sin rekrytering särskilt söker ungdomar med minst gymnasiebehörighet.

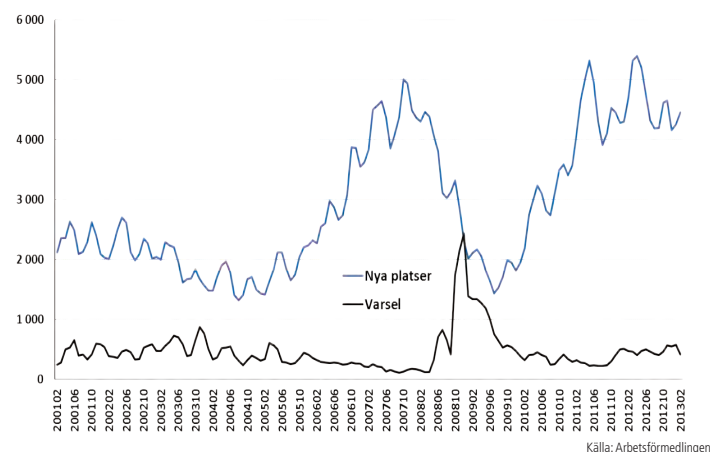
Varslen går ner i både Sverige och Göteborgsregionen

Antalet varsel har sjunkit de senaste månaderna i både Sverige och Göteborgsregionen. Under perioden december 2012 till februari 2013 har i genomsnitt 416 personer varslats i Göteborgsregionen. På ett års sikt innebär det en mindre nedgång och jämfört med tidigare år är nivån fullt normal. Under hela det senaste halvåret har Göteborgsregionen varit relativt lindrigt drabbat av varsel sett till sin storlek. Medan regionen står för 10 procent av Sveriges befolkning, har andelen av rikets varsel legat stabilt runt 6-8 procent.

Även för antalet lediga platser är justeringarna små på ett års sikt. Det går att se en mindre nedgång, men trots det är nivån mycket hög i ett historiskt perspektiv. Precis som tidigare är det inom privata och offentliga tjänster som antalet lediga platser är flest. Kombinationen av normala varselnivåer och många lediga platser gör att vi har goda förhoppningar om att se en viss ljusning på arbetsmarknaden under året.

Nyanmälda platser med tillsvidareanställning och varsel i Göteborgsregionen

– tre månaders glidande medelvärde

Gästnätterna slår nya rekord

Antalet gästnätter på hotell, stugbyar och vandrarhem i Göteborgsregionen slog rekord under 2012. Totalt uppgick de till drygt 3,6 miljoner, vilket är en ökning med tre procent jämfört med 2011. Ökningen har varit särskilt tydlig under 2012 års sista månader och även januari 2013 visade på höga tillväxttal. Den försämrade konjunkturen i omvärlden och den allt starkare svenska kronan verkar inte ha fått någon inverkan på besöksnäringen. För Sveriges del stannade ökningen i antal gästnätter på två procent under helåret 2012 jämfört med 2011.

Till skillnad från gästnätterna har antalet flygpassagerare under hela det andra halvåret 2012 noterat en svagt vikande trend – något som fortsatte i januari 2013. Nedgången på ett par procent gäller såväl utrikes som inrikes trafik. Under helåret 2012 noterades närmare 5,7 miljoner flygpassagerare på Göteborg Landvetter Airport och Göteborg City Airport, vilket är i linje med 2011 års resultat.

Bostadsbyggandet sjunker, men inte i Göteborgsregionen

Enligt SCB sjönk bostadsbyggandet i Sverige med 23 procent under 2012 jämfört med 2011. Nedgången är väldigt tydlig i Stockholmsregionen och Malmöregionen, medan Göteborgsregionen står emot och till och med ser ut att ha ökat något. För Göteborgsregionens del står det klart att det är Göteborg som agerar draglok. I Göteborg ökade bostadsbyggandet med 18 procent, medan det sjönk i regionens övriga tolv kommuner.

Priserna på bostadsrätter i Göteborg hade i januari 2013 ökat med 10,9 procent på ett års sikt. Motsvarande prisuppgång blev i Stockholm 8,2 procent, i Malmö 1,2 procent och i Sverige 7,4 procent. Prisstatistiken över villor inkluderar hela storstadsregionerna och där blev ökningstakten starkast i Göteborgsregionen.

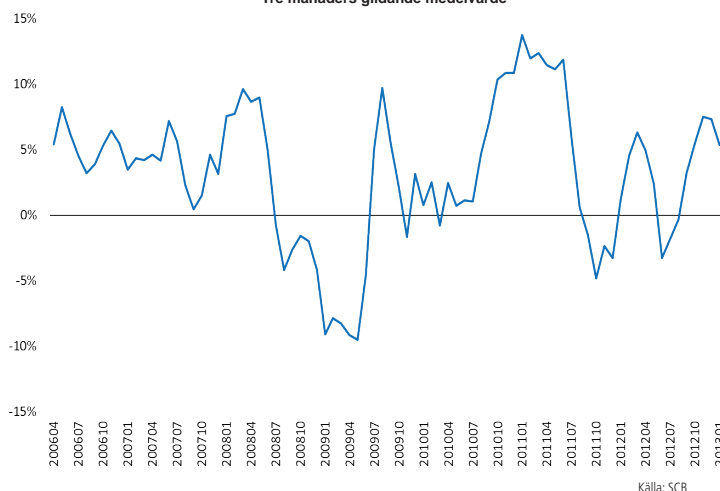
Hög efterfrågan på kontorslokaler

Enligt Jones Lang LaSalle's senaste rapport om lokalmarknaden är andelen lediga kontorslokaler i Göteborg nu den lägsta på 10 år. Jämfört med andra skandinaviska storstäder är det bara Oslo som har lika låg vakansgrad. Förklaringen är dels att det under senare år byggts få kontorslokaler samtidigt som arbetsmarknaden i regionen utvecklats starkt. Störst har efterfrågan varit i regionens centrala delar där vakansgraden är så låg att den i dagsläget är tillväxthämmande. Därför är det positivt att det under 2013 och 2014 väntas färdigställas cirka 50 000 kvm kontorsyta som i dagsläget inte är fullt uthyrd.

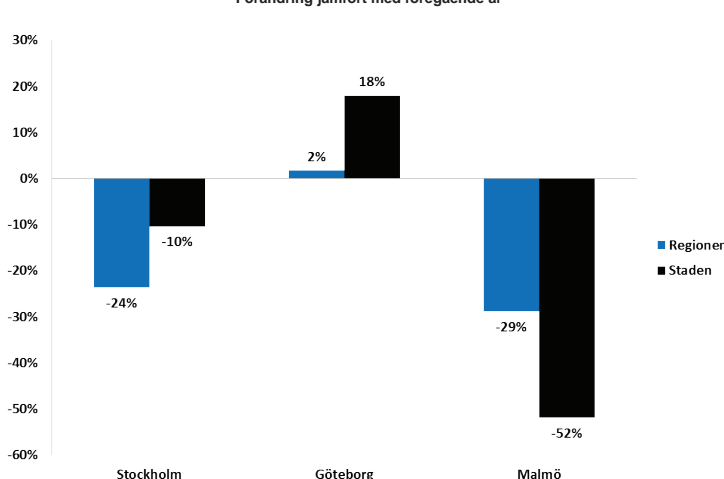
Vi blev nästan 9 000 fler under 2012

Vid årsskiftet 2012/2013 uppgick antalet invånare i Göteborgsregionen till 947 575 personer. Folkökningen under 2012 blev därmed 8 995 personer, vilket är en mindre ökning än de fyra senaste åren. Till ungefär lika stora delar bestod folkökningen av ett födelseöverskott och ett flyttningsöverskott. Flyttningsöverskottet kan till 70 procent förklaras av utrikes flyttningar, medan resterande 30 procent utgjordes av inrikes flyttningar. Av Göteborgsregionens 13 kommuner ökade folkmängden procentuellt sett mest i Göteborg, Kungälv, Kungälv, Stenungsund och Härryda. Här blev ökningstakten i samtliga fall en dryg procent. Alla övriga nio kommuner noterade också en positiv befolkningstillväxt under 2012.

Årlig förändring i antal gästnätter i Göteborgsregionen
– Tre månaders glidande medelvärde

Påbörjade lägenheter i storstadsregionen 2012
– Förändring jämfört med föregående år

Fotnot: Siffrorna för 2012 är på SCB:s inräddan uppdaterade med 11 procent, vilket är den genomsnittliga eftersläpningen i rapporteringen de senaste åren. Källa: SCB

Sammanfattande tabell över konjunkturen i Göteborgsregionen
Jämförelse med motsvarande period året innan

Indikator	2012/2013	2011/2012	Förändring
Varuexport, mkr	147 617	164 850	- 10,5 %
Lönesumma, privat sektor, kv 4, mkr	117 962	112 009	+ 5,3 %
Sysselsatta, kv 4	472 900	467 700	+ 1,1 %
Arbetslöshet, februari	7,6 %	7,4 %	+ 0,2
Varsel, dec-feb (snitt per månad)	416	476	- 60
Lediga platser, dec-feb (snitt per månad)	4 455	4 682	- 227
Gästnätter, nov-jan (snitt per månad)	248 110	235 524	+ 5,3 %
Flygpassagerare, nov-jan (snitt per månad)	407 650	421 323	- 3,2 %
Påbörjade lägenheter	3 104	3 052	+ 1,7 %
Vakansgrad, kontor, CBD, kv 4	3,9 %	4,5 %	- 0,6
Vakansgrad, kontor, totalt, kv 4	6,5 %	7,3 %	- 0,8
Folkmängd, kv 4	947 575	938 580	+ 8 995

Källa: SCB, Arbetsförmedlingen, Transportstyrelsen, Jones Lang LaSalle.

Business Region Göteborg AB (BRG) arbetar för hållbar tillväxt och sysselsättning i Göteborgsregionens 13 kommuner.

Konjunkturrapporten sammanställs av BRG och utkommer kvartalsvis. Rapporten baseras på egna analyser och synteser från källor och undersökningar från bland andra Statistiska centralbyrån, Arbetsförmedlingen, Västra Götalandsregionen, Valueguard och Transportstyrelsen. Statistiken i rapporten avser om inte annat anges våra medlemskommuner: Ale, Alingsås, Göteborg, Härryda, Kungälv, Kungälv, Lerum, Lilla Edet, Mölndal, Partille, Stenungsund, Tjörn och Öckerö. Kontaktpersoner för konjunkturrapporten är Henrik Einarsson, Chef analys och strategi, och Mårten Andersson, Omvärldsanalytiker. Rapporten och samtliga diagram finns att ladda ned via vår hemsida: www.businessregion.se.